

Καλεμικεράκης Ιωάννης¹

1. Τμήμα Νοσηλευτικής Β', ΤΕΙ Αθήνας

Εισαγωγή

Τα λάθη και οι παραλείψεις από τους επαγγελματίες υγείας κατά τη συντηρητική αντιμετώπιση των ατόνων ελκών μπορούν να οδηγήσουν σε καθυστέρηση της επούλωσης ή και επιδείνωση του έλκους. Μπορούμε να διακρίνουμε τα λάθη και τις παραλείψεις σε τέσσερις κατηγορίες. Στα λάθη κατά την εκτίμηση, κατά την επιλογή της μεθόδου, κατά την επιλογή των υλικών και κατά την αλλαγή του έλκους.

Λάθη και παραλείψεις κατά την εκτίμηση των κατακλίσεων

Οι περισσότεροι επαγγελματίες υγείας δεν έχουν λάβει κατά τη διάρκεια των βασικών τους σπουδών τις απαραίτητες γνώσεις ώστε να μπορούν να εκτιμήσουν την βαρύτητα, την βακτηριακή κατάσταση ή ακόμα και το στάδιο των χρόνιων ελκών αλλά και να διακρίνουν το είδος του άτονου έλκους. Το πρόβλημα γίνεται άμεσα εμφανές όταν κατά την προσπάθεια υλοποίησης ερευνών επιπολασμού και επίπτωσης, δεν καθίσταται δυνατή η αποτύπωση με ακρίβεια και ομοιογένεια της βαρύτητας και του σταδίου τους με αποτέλεσμα οι δείκτες επιπολασμού και επίπτωσης να εμφανίζουν αδικαιολόγητες διαφορές μεταξύ διαφορετικών νοσηλευτικών ιδρυμάτων ή ακόμα και διαφορετικών νοσηλευτικών μονάδων του ίδιου ιδρύματος.

Ιδιαίτερο πρόβλημα επίσης αποτελεί η αδυναμία εκτίμησης της βακτηριακής κατάστασης του έλκους καθώς αρκετοί επαγγελματίες υγείας δεν μπορούν να διακρίνουν τη διαφορά μεταξύ αποικισμένου, κρίσιμα αποικισμένου και έλκους με λοίμωξη.

Λάθη και παραλείψεις κατά την επιλογή της μεθόδου αντιμετώπισης

Ανάλογα με το στάδιο, την βαρύτητα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ατόνων ελκών πρέπει να επιλέγεται και η μέθοδος συντηρητικής αντιμετώπισης. Συνηθισμένο λάθος είναι η επιλογή μεθόδου που προάγει την επούλωση όπως η χρήση αυξητικών παραγόντων ή συνεδριών πολωμένου φωτός, όταν το έλκος εμφανίζει λοίμωξη ή εκτεταμένα σηπτικά φαινόμενα. Άλλο παράδειγμα λάθους επιλογής αποτελεί η χρήση ισχυρών απολεπιστικών μεθόδων όπως τα πρωτεολυτικά ένζυμα ή η μέθοδος απολέπισης με υπερήχους, όταν το έλκος βρίσκεται στην κοκκίωση.

Λάθη και παραλείψεις κατά την επιλογή των υλικών

Οι συχνότερες λάθος επιλογές σχετίζονται με τη χρήση αντιμικροβιακών επιθεμάτων σε έλκη με ελεγχόμενη βακτηριακή κατάσταση, όπως η χρήση επιθεμάτων αργύρου σε έλκη χωρίς λοίμωξη, κακοσμία, καθυστέρηση στην επούλωση ή κρίσιμο αποικισμό. Ένα άλλο συχνό λάθος αποτελεί η επιλογή ενός περισσότερο απορροφητικού επιθέματος από αυτό που χρειάζεται με αποτέλεσμα την ξήρανση του έλκους ή αντίθετα η επιλογή λιγότερο απορροφητικού επιθέματος από ότι χρειάζεται με αποτέλεσμα την διαβροχή (maceration).

Λάθη και παραλείψεις κατά την αλλαγή

Συνηθισμένο φαινόμενο αποτελούν οι λάθος χειρισμοί ή τα λάθος υλικά καθαρισμού που επιλέγονται κατά την αλλαγή των κατακλίσεων. Παράδειγμα λάθος χειρισμού είναι το τρίψιμο του έλκους κατά τον καθαρισμό ακόμα και σε έλκη στην κοκκίωση ή έλκη με μεγάλο ιστικό έλλειμμα πλησίον αγγείων, αρθρώσεων ή άλλων ευαίσθητων ιστών. Σε σχέση με την επιλογή λάθος υλικού καθαρισμού χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η συστηματική χρήση αντισηπτικών ακόμα και σε έλκη χωρίς κλινική εικόνα λοίμωξης.

Συμπεράσματα

Τα λάθη και οι παραλείψεις κατά τη συντηρητική αντιμετώπιση των ατόνων ελκών συνηθέστερα οφείλονται σε έλλειψη εξειδικευμένης εκπαίδευσης και αδυναμία των επαγγελματιών υγείας να διακρίνουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες του έλκους και η αποφυγή τους θα προάγει την επούλωση των ελκών, θα μειώσει τις επιπλοκές και θα βελτιώσει την ποιότητα ζωής των ασθενών.